

BULETIN DE AVERTIZARE

Nr. 11/23.04.2025

Pentru prevenirea si combaterea organismelor dăunătoare la specia pomicola prun:

Viespea sâmburilor de prun (*Eurytoma schreineri*) – a fost semnalata in tara noastră in anul 1980, in diferite localități ale județului Iași. In ultimii ani, a devenit un dăunător extrem de păgubitor al acestei culturi in județele Argeș, Buzău, Dâmbovița, Prahova. Procentul fructelor atacate ajunge la 80 – 90%, la soiurile Stanley, Vânat romanesc, Gras românesc si D’Agen, soiuri cultivate provenite din *Prunus domestica* L. Atacul produs de *Eurytoma schreineri* se manifesta prin căderea premature a fructelor, înainte de intrarea in pârga. Acest fenomen se observa începând de la finele lui iunie si atinge o intensitate maxima in prima jumătate a lunii iulie, perioada in care larvele din sâmburi au crescut, ajungând la dimensiunile normale. Fructele atacate pot fi recunoscute chiar înainte de căderea din pom, deoarece au o colorație violacee, o ușoara asimetrie si un inceput de vestejire. Când începe scuturarea primelor petale ale florilor de prun, apar primii adulți, care ies prin orificii circulare, de 1-1.6 mm diametru, roase in peretele sâmburelui. După împerechere, fiecare femela depune, cu ajutorul ovipozitorului, pana la 130 oua. Depunerea ouălor durează 15-30 zile, iar intra-un fruct sunt depuse 1-2 oua. Larvele ecluzează după câteva zile, fenomen care are loc la sfârșitul lunii mai. Aplicarea tratamentelor este obligatorie in livezile in care s-a înregistrat atac in anul precedent si daca se depășește pragul economic de dăunare (P.E.D. = 2,5 sâmburi cu larve vii/pom). Acesta se stabilește înainte de înflorirea prunului, printr-un examen vizual al tuturor sâmburilor adunați de sub 10 pomi dintr-o parcela de circa 5 hectare. Se recomanda ca stropirea pomilor sa se facă pana la punctul de „umectare completa”, aplicând-se un volum mediu de „soluție” de 1500 l/ha.

Sursa: internet

Sursa: internet

Viermele prunelor (*Grapholita funebrana* sin. *Cydia funebrana*) - ataca atât fructele de prun sălbatic și cultivat cât și pe cele de cireș, piersic, cais. Atacul constă în distrugerea pulpei și a sâmburelui fructului și garnisirea acestora cu excremente. Astfel, larvele generației I ataca fructele în zona pedunculară, acestea capătă o culoare violacee și cad prematur. În urma atacului larvelor generației a II-a, fructele se maturează prematur, devin moi, cad și putrezesc pe sol. Aceste fructe prezintă scurgeri gomoase în zona orificiului prin care pătrunde larva. Larvele generației a doua provoacă cele mai mari pagube, de până la 80% din recolta. Fluturii din generația a II-a, evoluează la începutul lunii iulie și până la sfârșitul lunii august. La câteva zile de la apariție are loc copulația, iar femela depune pontă, de regulă pe pedunculul fructului. După 8 – 14 zile apar larvele, care pătrund în fruct și se localizează lângă sâmbure. La exterior pe fructe apar pete violacee, cele aproape de maturitate sunt găurite, La orificiul galeriei apare clei. În interior, în jurul sâmburelui pot fi observate excrementele, pulpa este roasă. Fructele atacate cad înainte de coacere. Omida are culoare roz-deschis, cu capul și plăcile toracice negre. Lungimea corpului este de 10 -12 mm. Interiorul fructului vătămat capătă culoare roșcată, mai ales spre maturare. La maturitate omida se lasă pe sol pe un fir mătășos unde își găsește adăpost.

Sursa: internet

Viespea neagra a prunelor (*Hoplocampa minuta*) - Viespea neagra a fructelor este specie monofaga, ataca numai prunul. Larvele apărute pătrund în fructele abia formate și rod sâmburii cruzi. Odată cu întărirea sâmburelui, larvele rod galerii în pulpa fructului, galerii care sunt pline de resturi de hrană și excremente. Fructele atacate cad. În țara noastră prezintă o singură generație pe an și iernează în stadiul de larvă într-un cocon la adâncime mică în sol (2-10 cm), sub coroana pomilor. Primăvara devreme, în luna martie, larvele se transformă în pupă, iar apariția adulților are loc în luna aprilie, în zonele de câmpie și la sfârșitul lunii mai, în zona deluroasă. La 3-4 zile de la apariție are loc copulația, iar după 2-3 zile pontă. Într-o floare sunt depuse 1-2 ouă. Incubația durează 5-12 zile, larvele apărute pătrund în fructele abia formate și se hrănesc cu sâmburii moi. O singură larvă poate distruge 3-6 fructe.

Sursa: internet

Păduchele cenușiu al prunului (*Hyalopterus pruni*) - dăunătorul dezvoltă între 12 și 15 generații pe an, planta gazda fiind prunul, mai rar piersicul sau alte drupacee. Iernează în stadiul de ou la baza mugurilor și pe suprafața lor. Atacă în special prunul (mai rar piersicul și caisul) atacul fiind extrem de periculos în pepiniere și plantațiile tinere. Adulții și larvele colonizează lăstarii și frunzele care în urma atacului rămân mici și încovoiați (lăstarii), iar frunzele se încovoie și devin clorotice.

Sursa: internet

Monilioza sau putregaiul brun al sâmburoaselor (*Monilinia ssp*) - În România există trei ciuperci din genul *Monilinia* care afectează organele pomilor atacați: *Monilinia laxa*, *Monilinia fructigena* și *Monilinia fructicola*. Are o largă răspândire la speciile pomicele. Pomii sunt vulnerabili la atacul bolii în special în perioada de înflorire și cea în care fructele se maturează. Ciuperca poate ataca ramurile, lăstarii tineri, frunzele, fructele și florile pomilor fructiferi. De la un an la altul, ciuperca se transmite prin miceliul de rezistență, iar sensibilitatea pomilor la atacul acesteia variază de la un soi la altul.

Atacul moniliozei ar putea fi ușor confundat cu daunele produse de îngheț. Organele sensibile ale pomilor sunt infectate în condiții climatice favorabile. Diferența față de afectarea produsă de îngheț este că monilioza nu afectează la început uniform pomul, iar florile afectate rămân pe ramuri. În cazul lăstarilor, zonele afectate se brunifică, fără să provoace ruperea lăstarilor. Doar cei tineri se pot ofili, dar simptomele sunt ușor de recunoscut, pentru că vârful acestora

se îndoie și se usucă. Frunzele tinere afectate de monilioză se desprind de pe ramuri. Florile și fructele afectate de monilioză se ofilesc, se brunifică, dar rămân prinse de pom. Cele atacate de boală aproape de maturitate se acoperă cu un puf cenușiu-albicios și putrezesc.

Sursa: internet

Pătarea roșie a frunzelor de prun (*Polystigma rubrum*) - la noi în țară, se manifestă frecvent în anii cu primăveri ploioase, îndeosebi în livezile neglijate sau pe prunii bătrâni. În acestea provoacă defolierea, iar fructele rămân mici și au conținutul redus de zahăr. Boala se manifestă spre **sfârșitul lunii mai** începutul **lunii iunie**, când pe frunzele atacate apar pete aproximativ circulare. La început de culoare galbenă-crem, apoi, devin portocalii și în final roșii-caramizii. Țesuturile din dreptul petelor se îngroașă, devin crustoase, cu aspect cerat și se bombează ușor spre partea inferioară a frunzelor. Acolo, se observă mici formațiuni punctiforme care reprezintă ostiolele picnizilor agentului patogen. Pe timp umed picnosporii sunt eliminați din picnidii și apar pe partea inferioară a frunzelor în dreptul petelor ca un strat de gelatină de culoare albă. În anii favorabili bolii, ca urmare a atacurilor intense, frunzele se usucă și cad de timpuriu. Acest lucru determină o slăbire a rezistenței pomilor la gerurile din timpul iernii.

Sursa: internet

Ciuruirea micotică a frunzelor de sămburoase (*Wilsonomyces carpophilus* sin. *Stigmata carpophila*) - Boala apare frecvent în primăverile umede (cu precipitații abundente), care urmează după ierni cu temperaturi moderate (ceva mai blânde), ce au permis supraviețuirea ridicată a miceliului și a unui număr mare din sporiile ciupercii, și este deosebit de activă primăvara în lunile *aprilie-mai* (pe frunze, lăstari tineri) și toamna în *septembrie* (pe frunzele bătrâne). *Ciuperca ierneză* prin intermediul miceliului prezent în mugurii infectați, rănilor prezente pe scoarța lăstarilor/ramurilor infectați, dar și în fructele infectate ramase pe sol sau în pom. O altă sursă de infecție pot fi sporiile, din cleiul prezent pe ramuri. Diseminarea/Răspândirea se face prin intermediul picăturilor de apă din ploaie/irigare prin aspersiune. Pe *frunze* apar pete de culoare brun-deschis cu o aură brun-roșietică. Zonele

atacate sunt rotunde, cu un diametru de 2-4 mm, după un timp apar necroze, iar petele se desprind și cad, în final frunza are un aspect ciuruit. *Pe lăstari* apar pete rotunde elipsoidale, adâncite în scoarța de culoare bruna, cu diametrul de 3-9 mm. Primăvara, la pornirea în vegetație, din aceste zone de pe lăstar apar scurgeri de clei. *Pe fructe* apar pete punctiforme cu o crustă cafenie și o aura roșietică – sunt grupate pe partea însoțită, ajung la un diametru de 3-9 mm. Prin atacarea *lăstarilor*, apar scurgeri de clei (gome) ce determină uscarea acestora; Atacul *pe fructe* (rănille apărute) creează condiții pentru infectarea ușoară cu *monilioza*, care conduce la putrezirea acestora. Atacul agresiv *pe frunze* poate conduce la defolierea pomului prin căderea acestora; Cumulul de agenți patogeni împreună cu *Wilsonomyces carpophilus* pot conduce ușor la îmbolnăvirea cireșilor de *apoplexie* (cireșul se usuca).

Sursa: internet

Se recomandă efectuarea tratamentelor fitosanitare folosind unul din produsele de mai jos, astfel:

➤ **Un insecticid:**

Exirel	0,5-0,9 l/ha	Sau
Mospilan 20 Sg / Krima 20 Sg	0,375-0,450 kg/ha (0,025-0,03 %)	Sau
Teppeki / Afinto	0,01% (0,15 kg/ha)	Sau
Decis Expert 100 Ec	75 ml/ha	Sau
Karate Zeon / Ninja	0.015 %	Sau
Vantex 60 Cs / Nexide 60 Cs	135 ml/ha	Sau
Mavrik 2 F / Evure	0,05% (0,75 l/ha în 1500 l apa)	Sau

➤ **Un fungicid:**

SCORE 250 EC / (MAVITA 250 EC - a doua denumire comerciala)	0,15 L/ha	Sau
SWITCH 62,5 WG	0,8-1,0 kg/ha în funcție de presiunea de infecție	Sau
MERPAN 80 WDG / (FLO-CAPTAN - a doua denumire comerciala)	0,25%	Sau
LUNA EXPERIENCE 400 SC	0,5 L/ha se aplică de la faza de buton alb până la coacerea depl	Sau
ALCUPRAL 50 PU	1,5-2,0 kg/ha	Sau
CHORUS 50	0,45-0,75 kg/ha	Sau
SYLLIT 400 SC	0,13% (1,3 L/ha)	Sau

Sau alte produse de protecția plantelor omologate.

Măsuri alternative de combatere: mecanice, fizice, biologice.

Metodele durabile: biologice, fizice, mecanice și alte metode nechimice trebuie preferate metodelor chimice, dacă acestea asigură un control corespunzător al organismelor dăunătoare.

Pot fi utilizate la tratamentele fitosanitare și alte produse omologate pentru combaterea acestor organisme dăunătoare, conform bazei de date PEST EXPERT care poate fi accesată pe site-ul www.anfdf.ro și www.madr.ro.

Perioada optima de tratament: faza fenologica **începutul scuturării petalelor** (peste 20% petale scutate)

- primul, aplicat când 10 – 15% dintre flori si-au scuturat petalele, corespunde cu intervenția împotriva viespilor (*Hopllocampa* spp.);
- al doilea, efectuat la 6 – 8 zile după primul, este considerat tratament de baza in combaterea dăunătorului;
- al treilea, aplicat după 8 – 10 zile de la a doua stropire, are de obicei eficacitate si împotriva viermelui prunelor (*Grapholita funebrana*).

ALTE RECOMANDARI :

- Respectați cu strictețe normele de protecție și securitate a muncii.
- Suprafețele tratate se vor inscripționa cu plăci de avertizare „TEREN OTRĂVIT“.
- Respectați cu strictețe: perioada de remanentă a produselor de protecția plantelor
- Tratamentul se va efectua pe timp liniștit.
- **Protejați familiile de albine** împotriva intoxicațiilor cu produse de protecție a plantelor conform Legii nr.383/2013 a apiculturii, cu modificările și completările ulterioare, Ordinului nr.127/1991 al ACA din România, Ordinului comun nr.45/1991 al Ministerului Agriculturii și Alimentației 15b/3404/1991/ al Departamentului pentru Administrație Locală și 1786/TB/ al Ministerului Transporturilor, precum și Protocolului de colaborare nr. 328432/2015, încheiat cu ROMPIS privind implementarea legislației.
- Respectați prevederile Ordinului Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 297/2017 privind aprobarea Codului de bune practici privind utilizarea în siguranță a produselor de protecție a plantelor..
- Verificați cu mare atenție recomandările cu privire la compatibilitatea produselor atunci când intenționați să aplicați amestecuri de produse de protecție a plantelor!
- Luați măsurile ce se impun pentru **protecția mediului înconjurător!**
- La efectuarea tratamentelor fitosanitare se vor respecta cu strictețe normele de lucru cu produsele de protecție a plantelor, pe cele de securitate a muncii, de protecție a albinelor și animalelor respectiv Ordinul Comun nr.45/1991 al Ministerului Agriculturii și Alimentației, 1786/TB/1991 al Ministerului Transporturilor, 68/05.02.1992 al Ministerului Mediului,15b/3404/1991 al Departamentului pentru Administrație Locală și 127/1991 al Asociației Crescătorilor de Albine din România
- Conform Reg. CE nr.1107/2009,art.67,(1) , aveți obligația sa completați si sa păstrați pe o perioada de cel puțin 3 ani documentele de evidenta a produselor de protecția

plantelor utilizate in „Registrul de evidenta a produselor de protectia plantelor”, după modelul:

Nume și prenume fermier/soc. comercială.....

Domiciliu fermier/sediul social al societății

(Comuna, județul)

Ferma (nume/număr, adresa).....

REGISTRU

de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor

Data efectuării tratamentului (ziua luna, anul)	Cultura și locul unde este situat terenul	Timpul aplicării- fenofaza	Tratamentul efectuat				Numele, prenumele pers. responsabile de efectuarea tratamentului, semnătura	Data începerii recoltării produsului agricol	Nr. și data document prin care s-a dat în consum populației
			Agentul de dăunare : boli/dăunătorii/buruieni	Denumirea mireppp folosit	Doza Omologată /doza folosită	Suprafața, (ha)			

(Conform Reg. CE nr. 1107/2009, art. 67, (1))

**VA RUGAM SA AFISATI BULETINUL DE AVERTIZARE LA LOC VIZIBIL
PENTRU INFORMAREA TUTUROR CELOR INTERESATI.**

Responsabil Prognoză si Avertizare,

Dr. Ing. Aurelian Valentin UNTARU

